

TERVEZET!

A belügyminiszter

.../2013. (...)

B M r e n d e l e t e

a menekültügyi őrizet végrehajtásának szabályairól és a menekültügyi óvadékról

A menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény 93. § (3) bekezdés *e*) pontjában, a 3. alcím tekintetében a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény 93. § (3) bekezdés *d*) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 37. § *h*) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. Értelmező rendelkezések

1. §

E rendelet alkalmazásában

- a) menekültügyi őrzött befogadó központ:* a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal által fenntartott a menekültügyi eljárásban elrendelt őrizet végrehajtására szolgáló intézmény.
- b) lakótér:* a menekültügyi őrizettel (a továbbiakban: őrizet) érintett, menekültkénti vagy oltalmazottkénti elismerését kérő külföldi (a továbbiakban: elismerését kérő) elhelyezésére, biztonságos őrzésére szolgáló, huzamos emberi tartózkodásra alkalmas épület vagy épületrész, amely magában foglalja a lakóhelyiséget, az étkezésre, a szabadidő eltöltésére alkalmas közösségi, mosdó-, zuhanyozó-, WC-, valamint az elkülönítő helyiségeket;
- c) rendkívüli esemény:* az őrizetet érintő természeti katasztrófa, továbbá minden olyan esemény, tevékenység vagy mulasztás, amely az elismerését kérő, az elismerését kérő őrzéséért, kíséréséért, szállításáért és ellátásáért, valamint e feladatokat végrehajtó állomány irányításáért felelős személyek és az ellenőrző személyek életét, testi épségét, egészségét, a menekültügyi őrzött befogadó központ (a továbbiakban: befogadó központ) rendjét sérti vagy súlyosan veszélyezteti, így különösen
 - ba)* az elismerését kérő által a befogadó központban elkövetett bűncselekmény, szökés, vagy ezek kísérlete,
 - bb)* a befogadó központ munkatársainak jogszerű eljárásával szembeni csoportos ellenszegülés,
 - bc)* a befogadó központ rendjének csoportos megzavarása,
 - bd)* az elismerését kérő öngyilkossági kísérlete vagy szándékos egészségkárosítása, vagy halála, valamint
 - be)* az elismerését kérő sérelmére elkövetett bűncselekmény.

2. §

A befogadáskor az elismerését kérőt szállító általános rendőrségi feladatokat ellátó szerv (a továbbiakban: Rendőrség) a befogadó központ részére átadja az elismerését kérő jegyzék szerinti

értéktárgyait és készpénzét, az értéktárgyairól és pénzéről készített jegyzék másolatát, továbbá ha az elismerését kérőn külsérelmi nyom található, az annak megállapítására szolgáló orvosi látletet (a továbbiakban: látlet), abban az esetben, ha a látlet felvételére az idegenrendészeti eljárás során került sor.

3. §

- (1) Az elismerését kérő csak előzetes orvosi vizsgálat után, a vizsgálatot végző orvos írásbeli egyetértése alapján helyezhető el közösségben.
- (2) Nem helyezhető el közösségben az az elismerését kérő, aki fertőző beteg vagy kórokozó-hordozó. A fertőző beteg vagy kórokozó-hordozó elismerését kérőt a többi elismerését kérőtől el kell különíteni és haladéktalanul értesíteni kell a befogadó központ helye szerint illetékes járási (fővárosi kerületi) hivatal népegészségügyi intézetét.
- (3) Amennyiben az elismerését kérő egészségi állapota miatt nem helyezhető el befogadó központban, haladéktalanul egészségügyi intézménybe kell szállítani.
- (4) A származási országában vagy azon kívül kínzást, nemi erőszakot vagy egyéb erőszakos cselekményeket elszenvedett különleges bánásmódot igénylő elismerését kérőnek a befogadáshoz szükséges vizsgálatot végző orvos véleménye alapján biztosítani kell az említett cselekményekkel okozott sérülések megfelelő szakorvosi kezelését.
- (5) Ha a különleges bánásmódot igénylő elismerését kérő egyéni helyzetére tekintettel indokolt, a befogadó központban belül elkülönített elhelyezést kell számára biztosítani.
- (6) A kínzást, nemi erőszakot vagy a pszichikai, a fizikai vagy a szexuális erőszak más súlyos formáját elszenvedett elismerését kérő megfelelő rehabilitációs, szükség esetén mentálhigiénés ellátása és szaktanácsadása érdekében a befogadó központban egészségügyi ellátást végző orvos, illetve pszichiáter írásbeli javaslata alapján a befogadó központ vezetője haladéktalanul jelzést tesz az illetékes egészségügyi intézmény felé.
- (7) A család egységének fenntartását a különleges bánásmódot igénylő személy elkülönített elhelyezése során is biztosítani kell. A befogadó központba történő befogadás során elsődlegesen a kiskorú mindenek felett álló érdekeinek szem előtt tartásával kell eljárni.
- (8) A családok, illetve házastársak számára a családi együttélés alapvető feltételeinek megfelelő elkülönített lakóteret kell biztosítani.

4. §

- (1) A 3. § (1) bekezdésében meghatározott orvosi vizsgálatnak ki kell terjednie
 - a) az elismerését kérő testsúlyának megállapítására,
 - b) az elismerését kérőn lévő külsérelmi nyomok megállapítására vagy annak megállapítására, hogy az elismerését kérőn külsérelmi nyomok nem találhatók, valamint
 - c) a külsérelmi nyomok okára.
- (2) Ha az elismerését kérőn külsérelmi nyomok találhatók, ennek tényét a befogadó központ vezetője jegyzőkönyvben rögzíti, valamint az elismerését kérő számára biztosítja a keletkezés okáról és körülményeiről történő nyilatkozattétel lehetőségét. A nyilatkozatot, illetve a nyilatkozattételtől való elállást a befogadó központ vezetőjének jegyzőkönyvben kell rögzítenie. A jegyzőkönyvet két tanú jelenlétében kell az elismerését kérőnek és a befogadó központ vezetőjének aláírnia.
- (3) A látletet, valamint a (2) bekezdésben meghatározott jegyzőkönyvet a befogadó központ törvényességi felügyeletét ellátó ügyésznek haladéktalanul meg kell küldeni.

5. §

(1) Az elismerését kérő befogadásakor a befogadó központ házirendjéről, a jogairól és kötelezettségeiről, a vele szemben alkalmazható kényszerítő eszközök alkalmazásának lehetőségéről, valamint a jogorvoslati jogáról anyanyelvén vagy az általa értett más nyelven tájékoztatni kell. A tájékoztatás átvételét, illetve a szóbeli tájékoztatás megtörténtéről szóló jegyzőkönyvet az elismerését kérő saját kezűleg aláírja, írástudatlansága esetén kézjegyével látja el. Írástudatlan menedékkérő szóbeli tájékoztatása két tanú jelenlétében történhet. A tanúk a jegyzőkönyvet saját kezűleg aláírják.

(2) A menedékkérőt a befogadás napján el kell látni étkezési, tisztasági és ágyfelszereléssel, valamint ágyneművel.

(3) Az elhelyezéskor az elismerését kérő számára ki kell jelölni a lakóhelyiséget, a külön fekvőhelyet, valamint a birtokában tartható tárgyak elhelyezésére szolgáló tároló eszközt.

6. §

(1) A befogadó központ rendjének fenntartása érdekében a befogadó központ vezetője által meghatározott napirendet az országos rendőrfőkapitány egyetértésével, a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal főigazgatója hagyja jóvá. Ettől eltérni csak rendkívüli esemény bekövetkezése esetén a befogadó központ vezetőjének utasítására lehet.

(2) A napirendben meg kell határozni a befogadó központ sajátosságaira figyelemmel a jogok gyakorlásának és a kötelezettségek teljesítésének rendjét, így különösen

a) az éjszakai pihenőidő időpontját,

b) az étkezések időpontját,

c) az orvosi rendelési időt,

d) a távbeszélő és az internet-szolgáltatás használatának időtartamát,

e) a látogatás időpontját,

f) a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal ügyfélfogadási rendjét,

g) a kifogás,érés, panasz, közérdekű bejelentés előterjesztésének rendjét,

h) a dohányzással kapcsolatos rendelkezéseket, valamint

i) a balesetvédelmi és tűzvédelmi előírásokat.

7. §

(1) Az elismerését kérő – a (2) bekezdésben meghatározottak kivételével – a lakótérben található helyiségeket az őrizet időtartama alatt, a napirendben foglaltak szerint szabadon használhatja és az befogadó központ erre kijelölt részein korlátozás nélkül mozoghat. A WC-helyiségekhez való korlátozásmentes hozzáférést az elismerését kérő részére napszaktól függetlenül biztosítani szükséges.

(2) Az elismerését kérő köteles a számára kijelölt lakóhelyiségben tartózkodni,

a) ha a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvényben (a továbbiakban: Tv.) meghatározott módon tudomására hozott jogairól és kötelezettségeiről szóló tájékoztatás ellenére kötelezettségeit lényegesen megszegte,

b) a rendkívüli esemény bekövetkezése esetén, a rendkívüli esemény elhárításának időtartama alatt, valamint

c) az éjszakai pihenőidő alatt.

(3) Amennyiben az elismerését kérő a befogadó központ rendjének megszegésével saját és mások testi épségét veszélyezteti, az egészségügyi szakszemélyzet előzetes véleményének figyelembevételével – a szükséges ideig, de legfeljebb 24 óra időtartamra – a befogadó központ elkülönítő helyiségében helyezhető el (a továbbiakban: elkülönítés). Az elkülönítés indokáról az elismerését kérő anyanyelvén vagy az általa értett nyelven haladéktalanul tájékoztatni kell. Az elkülönítés időtartama alatt a befogadó központ egészségügyi szakszemélyzete az elismerését kérő

egészségi állapotát folyamatosan ellenőrzi. Amennyiben az intézkedés alapjául szolgáló körülmény megszűnt, az elismerését kérő az orvosi vizsgálatot követően a közösségbe visszahelyezik.

(4) A rendkívüli esemény, illetve a (2)-(3) bekezdésben meghatározott események miatti korlátozó intézkedéseket azonnal meg kell szüntetni, ha az intézkedés alapjául szolgáló körülmények megszűntek.

8. §

Az elismerésüket kérők elkülönített elhelyezését szolgáló lakóhelyiségen kívül lévő közösségi és étkezésre szolgáló helyiséget, valamint a szabadlevegőn tartózkodás céljából kialakított udvart az elismerésüket kérők nemüktől függetlenül egy időben használhatják, a szociális munkások által szervezett közösségi programokon részt vehetnek.

9. §

(1) Az elismerését kérő részére naponta háromszori – 14 éven aluli elismerését kérő esetében ötszöri – étkezést kell biztosítani.

(2) Az elismerését kérő részére naponta legalább 10900 joule energiatartalmú ételmezt kell biztosítani. Az ételmezésnél az elismerését kérő egészségi állapotát, korát, és vallásának étkezési előírásait figyelembe kell venni. Terhes és kisgyermekes anyának, valamint kiskorúnak naponta tejterméket és gyümölcsöt, illetve – ha az egészségügyi okból indokolt – ezekkel egyenértékű más ételmezést kell biztosítani.

10. §

(1) Az elismerését kérő ellenőrzés nélkül tarthat kapcsolatot

a) a meghatalmazott jogi képviselőjével, illetve a részére kirendelt ügygondnokkal,

b) a jogi segítővel,

c) az olyan civil szervezet képviselőjével, amelynek alapszabályában vagy alapító okiratában a szervezet céljai között az emberi jogok védelme szerepel,

d) a kínzás és az embertelen vagy megalázó bánásmód megelőzésére alakult Európa Tanácsi bizottság, az Egyesült Nemzetek Szervezete és az Európa Tanács emberi jogok védelmére feljogosított szervezetei e célból kiküldött tagjával,

e) a magyar jogszabályok által az emberi jogok védelmére feljogosított szervezet, illetve a mozgásszabadság korlátozásának ellenőrzésére jogosult hatóság vagy szervezet tagjával, valamint

f) – saját kezdeményezésére – a hazája Magyarországon akkreditált diplomáciai képviselőjével, konzuli tisztségviselőjével, vagy ennek hiányában olyan állam képviselőjével, amely érdekei képviselését ellátja,

g) – vallásgyakorlás céljából – az egyház (felekezet) képviselőjével.

(2) Az elismerését kérő és hozzátartozója, valamint az (1)-(2) bekezdésben meghatározottaktól különböző más személyek közötti kapcsolattartást (a továbbiakban: látogató fogadása) előzetes egyeztetés szerinti időpontban kell biztosítani. A látogatás gyakorisága nem korlátozható.

(3) Az elismerését kérő – ha ez a befogadó központ rendjét, biztonságát nem veszélyezteti – a befogadó központ vezetőjének engedélyével egyidejűleg több látogatót is fogadhat.

(4) Látogató fogadására

a) munkanapon a hivatali munkaidőben, vagy

b) munkaszüneti napon a hivatali munkaidőnek megfelelő időben
kerülhet sor.

11. §

A távbeszélőn történő kapcsolattartásra csak a befogadó központ által biztosított készüléken, az elismerését kérő költségére kerülhet sor. A távbeszélőn történő beszélgetés időbeli korlátozása kizárólag a befogadó központ biztonságának, illetve az őrizet végrehajtásának veszélyeztetése esetén, vagy a pihenőidő alatt lehetséges.

12. §

- (1) Az elismerését kérő kapcsolattartása levelezés útján is gyakorolható. A levelezés gyakorisága nem korlátozható. A levelezés költsége az elismerését kérőt terheli.
- (2) Az elismerését kérő saját költségén csomagot fogadhat, amely ruhaneműt, tisztasági szert, dohányárut, könyvet, sajtóterméket, íróeszközt, írólapot, továbbá nem romlandó élelmiszert tartalmazhat. A csomagfogadás gyakorisága nem korlátozható.
- (3) Az elismerését kérő saját költségén csomagot küldhet. A csomagküldés gyakorisága nem korlátozható.
- (4) Az elismerését kérő levelezése, valamint csomagjának tartalma kizárólag biztonsági, illetve közegészségügyi okból ellenőrizhető. Az ellenőrzés tényét az elismerését kérővel közölni kell, a csomag átvizsgálását az elismerését kérő jelenlétében kell végrehajtani.
- (5) Amennyiben az ellenőrzött levél vagy csomag a befogadó központ biztonságát, illetve az őrizet végrehajtását veszélyezteti, és a veszélyeztető jelleg nem szüntethető meg, a levél nem továbbítható. A levél vagy csomag továbbításának megtagadását az elismerését kérővel közölni kell.
- (6) Az őrizet végrehajtásának ellenőrzésére jogosult hatósághoz címzett, az őrizet végrehajtásával kapcsolatos kifogást, kérést, panaszt, közérdekű bejelentést tartalmazó levelet, illetve az emberi jogok védelmét ellátó – a 11. § (1) bekezdés c)-e) pontjában meghatározott – szervezethez címzett levelet soron kívül kell továbbítani. Az egyéb levél továbbításáról két munkanapon belül kell gondoskodni, illetőleg az elismerését kérőnek érkezett levelet két munkanapon belül kell kézbesíteni.

13. §

- (1) Az elismerését kérő a Tv. 31/G §-ában foglaltakon kívül szóban vagy írásban panaszt terjeszthet elő az őrizet végrehajtása során alkalmazott intézkedés, illetve az intézkedés elmulasztása miatt is. A szóban előterjesztett panaszt jegyzőkönyvbe kell foglalni. Ha a panasz kivizsgálása indokolja, a panaszost kérelmére meg kell hallgatni. A panasznak a sérelmezett intézkedés végrehajtására nincs halasztó hatálya. Az elismerését kérő az őrizet végrehajtásának körülményeire vonatkozóan és az e rendeletben meghatározott esetekben kérelmet terjeszthet elő.
- (2) Az elismerését kérő panaszát, kérelmét a befogadó központ vezetője – a (3) bekezdésben meghatározott kivétellel – nyolc napon belül kivizsgálja, melynek eredményeként a döntéséről vagy a megtett intézkedésről írásban tájékoztatja a panaszost. Az elismerését kérő a döntés vagy az intézkedés ellen annak közlésétől számított nyolc napon belül a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal főigazgatójához fordulhat, aki az ügyben tizenöt napon belül dönt.
- (3) Ha az elismerését kérő panaszba bántalmazásra vagy embertelen, megalázó bánásmódra utal, a panaszt a befogadó központ vezetője köteles haladéktalanul, de legkésőbb a panasz benyújtásától számított öt napon belül a befogadó központ törvényességi felügyeletét ellátó ügyészhez továbbítani.
- (4) A panaszokról és a kérelmekről sorszámozott nyilvántartás készül, amely tartalmazza a megtett intézkedést is.
- (5) A beadványok benyújtására lezárt gyűjtődobozt kell rendszeresíteni, amelyet az elismerésüket kérők számára hozzáférhető helyen kell elhelyezni, és amelyet a befogadó központ vezetője minden munkanap ürít.

(6) A panasz, illetve a kérelem tárgyában hozott döntést az elismerését kérővel közölni kell.

14. §

(1) Az elismerését kérő az őrizet végrehajtásával kapcsolatos ügyben közvetlenül fordulhat a befogadó központ törvényességi felügyeletét ellátó ügyészhez, és kérheti az ügyész általi meghallgatását.

(2) Az elismerését kérő az őrizet végrehajtásával kapcsolatos ügyben közvetlenül fordulhat

a) az alapvető jogok biztosához, valamint

b) az emberi jogok védelmét ellátó – a 11. § (1) bekezdés c)-e) pontjában meghatározott – szervezethez.

(3) Az elismerését kérő jogorvoslati jogának érvényesüléséről a befogadó központ vezetője gondoskodik.

15. §

(1) Az elismerését kérőnek az őrizet végrehajtásával összefüggő jogai gyakorlásához és kötelezettségei teljesítéséhez szükséges tolmácsolás és fordítás költsége a befogadó központot terheli.

(2) Ha az elismerését kérő az őrizet végrehajtásával össze nem függő ügyben tolmács közreműködését igényli, a tolmácsot az elismerését kérő költségére kell biztosítani.

16. §

(1) Az elismerését kérő számára a megfelelő személyi felszerelési tárgyakat, szükség szerint az évszaknak megfelelő ruházatot, a tisztálkodáshoz, valamint a lakóhelyiség tisztaságának fenntartásához szükséges eszközöket a befogadó központ biztosítja. Az elismerését kérő a ruházata megóvásáról, tisztán tartásáról, valamint az általa használt lakóhelyiség tisztán tartásáról maga gondoskodik, az ehhez szükséges feltételeket a befogadó központ biztosítja.

(2) Kiskorú elismerését kérő számára az életkorának megfelelő speciális higiéniai eszközöket kell biztosítani. A tisztálkodáshoz szükséges – kiskorú elismerését kérő esetében a speciális – higiéniai eszközöket szükség szerint, de legalább havonta pótolni kell.

(3) Az (1) és (2) bekezdés szerinti tárgyak és eszközök körét az *1. melléklet* tartalmazza.

17. §

(1) Az elismerését kérő a személyes használati tárgyain túlmenően nem romlandó élelmiszert, továbbá az orvos által engedélyezett gyógyszereket tarthat magánál.

(2) Az elismerését kérő nem tarthat magánál a befogadó központ biztonságára, rendjére, illetve a saját vagy mások életére, testi épségére veszélyes tárgyakat, anyagokat. A szabályok megtartását a befogadó központ vezetője ellenőrizheti.

(3) A befogadó központ az elismerését kérőnél tartható személyes használati tárgyak mennyiségét az elhelyezés körülményeitől függően korlátozhatja. A korlátozás alá eső tárgyakat a befogadó központ letétként kezeli.

(4) Letétbe kell venni az elismerését kérőnél lévő értéktárgyakat, továbbá a személyazonosságot igazoló okmányokat is. Az elismerését kérőnél lévő fizetőeszközt letétbe kell venni.

(5) Az elismerését kérő kártérítési felelősségét megalapozó jogerős és végrehajtható döntés alapján a kár megtérítésére a letétbe vett fizetőeszköz visszatartható.

(6) Az elismerését kérő a tulajdonát képező pénztétléről és a pénztételhez átutalt fizetőeszközének felhasználásáról szabadon rendelkezik.

(7) Az elismerését kérő saját költségére – a befogadó központ vezetője által meghatározott időben és módon – a befogadó központ területén engedéllyel használható terméket, így különösen élelmiszert, tisztálkodási eszközt, levelezésre szolgáló cikkeket, illetve telefonkártyát vásárolhat.

18. §

(1) Az elismerését kérő a befogadó központ erre a célra kijelölt területén a közművelődési, illetve a sportolási lehetőségeket, valamint a könyvtárat szabadon használhatja, továbbá rádióműsört hallgathat, a televízió műsorát nézheti.

(2) A befogadó központban családjával tartózkodó kiskorú elismerését kérő számára biztosítani kell a korának és fejlettségének megfelelő oktatási és szabadidős tevékenységhez szükséges feltételeket, illetve eszközöket, így különösen játszószoza használatát, gyermekpedagógus vagy speciálisan képzett szociális gondozó által nyújtott foglalkoztatást. A tanköteles kiskorú fejlettségi szintjének megfelelő oktatás biztosítása érdekében a befogadó központ vezetője haladéktalanul megkeresi a befogadó központ helye szerint illetékes Klebelsberg Intézményfenntartó Központ tankerületét és megyeközponti tankerületét.

(3) Az elismerését kérő az általa használt helyiségek tisztán tartásában való közreműködés kivételével más munkára nem kötelezhető.

19. §

Az őrizet során a menekült-ellátási feladatokat a befogadó központ szociális munkásai látják el, amely tevékenysége keretében a szociális munkás

a) elvégzi az újonnan érkezők regisztrációját, a nyilvántartást folyamatosan vezeti,

b) szükség szerint egyéni esetkezelést biztosít,

c) szervezi a szabadidő hasznos eltöltését lehetővé tevő közösségi programokat,

d) ellátja a szabad felhasználású havi költőpénz folyósításával kapcsolatosan rá háruló feladatokat,

e) közreműködik a befogadás anyagi feltételei keretében nyújtott ellátások biztosításában,

f) gyermek veszélyeztetése esetén azonnali jelzéssel él a gyermekjóléti szolgálat felé,

g) gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása, vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok észlelése, illetve gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén a gyámhivatal eljárását kezdeményezi,

h) intézkedik az őrizetbe vett gyermek köznevelési intézménybe történő beíratása iránt,

i) szükség szerint közreműködik az elismerését kérő egészségügyi ellátásának szervezésében, figyelemmel követi az elismerésüket kérők egészségi állapotát, szükség esetén a háziorvos felé jelzéssel él,

j) segítséget nyújt az elismerését kérő hatósági ügyeinek intézésében, szükség esetén segíti a kapcsolattartást, valamint

k) közreműködik a konfliktusok megelőzésében, a kialakult konfliktus rendezésében.

20. §

(1) Ha az elismerését kérő Magyarország területén házasságot kíván kötni, részt kíván venni hozzátartozója temetésén vagy esküvői szertartásán, avagy súlyosan beteg hozzátartozóját kívánja meglátogatni, az erre irányuló kérelmét a befogadó központ vezetője a menekültügyi hatósághoz továbbítja.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott eseményen való részvételt a várható helyszín és időtartam megjelölésével – a befogadó központ vezetője véleményének figyelembevételével – az őrizetet elrendelő menekültügyi hatóság engedélyezi. Az eseményen való részvétel ideje alatt az őrzést a Rendőrség biztosítja.

(3) A befogadó központ vezetőjének felkérésére a Rendőrség az elismerését kérő költségére, gondoskodik a szállításról, kíséréséről és őrzéséről.

21. §

- (1) Az elismerését kérő bíróságra történő szállítása, kísérése és őrzése a Rendőrség feladata.
- (2) Az elismerését kérő kérelmére, a befogadó központ vezetője a házirendben foglaltak szerint pénzfelvétel céljából engedélyezheti a befogadó központ elhagyását.
- (3) A (2) bekezdésben foglalt esetben a befogadó központ vezetőjének felkérésére a Rendőrség az elismerését kérő költségére, gondoskodik a szállításról, kíséréséről és őrzésről.

22. §

- (1) Ha az elismerését kérőt a befogadó központban a nyomozó hatóság vagy más hatóság meg kívánja hallgatni, a meghallgatást a befogadó központ vezetője – előzetes egyeztetés alapján – engedélyezi.
- (2) Az elismerését kérőnek a nyomozó hatóság részére történő kiadásáról az őrizet elrendelő menekültügyi hatóság a nyomozó hatóság indítványára dönt.
- (3) A (2) bekezdésben meghatározott kiadás időtartama az őrizet időtartamába beszámít.

23. §

- (1) Ha az őrizet foganatosításának tartama alatt büntető eljárás során elrendelt elzárás, előzetes letartóztatás, szabadságvesztés, ideiglenes kiadatási letartóztatás, kiadatási letartóztatás, átadási vagy ideiglenes átadási letartóztatás illetve szabálysértési eljárásban kiszabott elzárás vagy pénzbírság átváltoztatása folytán kiszabott elzárás végrehajtása érdekében értesítés érkezik, az értesítés beérkezésének napján az őrizet meg kell szakítani és erről az őrizet elrendelő menekültügyi hatóságot, továbbá az őrizet meghosszabbításáról rendelkező bíróságot haladéktalanul értesíteni kell.
- (2) Az őrizet (1) bekezdésben meghatározott célból és időtartamra történő megszakítása az őrizet időtartamába nem számít bele. Az őrizet foganatosítását a megszakítás időtartamának lejártakor tovább kell folytatni, kivéve, ha a menekültügyi hatóság vagy a járásbíróság az őrizetet megszüntette.

24. §

Az elismerését kérőnek az őrizet időtartamának meghosszabbítása, illetve felülvizsgálata céljából történő bíróság elé állítását a menekültügyi hatóság megkeresésére a Rendőrség végzi.

25. §

- (1) Az elismerését kérőnek az őrizet végrehajtása helyéről történő rendkívüli eseménynek minősülő eltávozásáról a befogadó központ vezetője haladéktalanul értesíti az őrizet elrendelő menekültügyi hatóságot.
- (2) Az elismerését kérőt érintő rendkívüli eseményt a befogadó központ köteles – indokolt esetben a Rendőrség megkeresése útján - kivizsgálni és haladéktalanul jelenteni a befogadó központ törvényességi felügyeletét ellátó ügyésznek.
- (3) Az elhunyt elismerését kérő temetése, hamvasztása csak a hatósági boncolás megtörténte után, a befogadó központ törvényességi felügyeletét ellátó ügyész hozzájáruló nyilatkozatának birtokában engedélyezhető.

(4) Az elismerését kérő haláláról a befogadó központ vezetője értesíti az őrizetet elrendelő menekültügyi hatóságot.

26. §

(1) Az elismerését kérőnek a járóbeteg-szakellátás keretében történő vizsgálatra, gyógykezelésre történő szállítását, valamint az ennek időtartama alatt történő őrzését a befogadó központ megkeresésére a Rendőrség végzi.

(2) Ha az elismerését kérő fekvőbeteg-intézeti ellátásra szorul, a szállításról – az őrizetet elrendelő menekültügyi hatóság egyidejű értesítése mellett – a befogadó központ megkeresésére a Rendőrség gondoskodik.

(3) A fekvőbeteg-intézeti ellátás esetén az elismerését kérő őrzését a Rendőrség a menekültügyi hatóság felkérése esetén biztosítja.

(4) A befogadó központ egészségügyi szakasszisztens jelenlétét folyamatosan biztosítani köteles.

(5) Az őrizet végrehajtása során az orvosi rendelésen közreműködő tolmácsot – az orvos kérelme alapján – a befogadó központ biztosítja.

27. §

(1) Az elismerését kérőt az őrizet időtartamának lejártakor, illetve az őrizetet megszüntető jogerős határozatban meghatározott napon szabadítani kell.

(2) Az őrizet megszűnésekor meg kell állapítani,

a) a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény végrehajtásáról szóló 301/2007. (XI. 9.) Korm. rendelet 26. §-a alá nem tartozó gyógykezeléssel kapcsolatos egészségügyi ellátás költségét, valamint

b) az elismerését kérő által a befogadó központ fenntartójának szándékosan okozott kár összegét.

(3) Az elismerését kérő által a befogadó központ fenntartójának szándékosan okozott kár, továbbá az őrizet végrehajtásának ideje alatt a befogadó központ fenntartójának felelősségi körében az elismerését kérőnek okozott kár megtérítése esetén az eljárást a 28-29. §-ban foglaltak szerint kell lefolytatni.

(4) A 28-29. § előírásait kell alkalmazni abban az esetben is, ha a kár az elismerését kérő szállítása közben következett be.

(5) Az őrizetből történő szabaduláskor

a) az elismerését kérővel az őt terhelő, illetve a számára megelőlegezett költségek tekintetében el kell számolni, valamint

b) az elismerését kérő letétben elhelyezett dolgait ki kell adni.

28. §

(1) A kárigényt

a) az elismerését kérő az őt ért kár bekövetkezésétől számított három munkanapon belül,

b) a befogadó központ vagy a szállítást végző Rendőrség kárt észlelő tagja haladéktalanul

köteles bejelenteni a befogadó központ vezetője számára; a szóban bejelentett kártérítési igényt jegyzőkönyvben kell rögzíteni.

(2) Az elismerését kérő által szándékosan okozott kár megtérítése iránti igényt a befogadó központ vezetője a kár bekövetkezésétől számított három munkanapon belül az elismerését kérővel írásban közli. Ha a kár okozásában több elismerését kérő vett részt, felelősségüket egy eljárásban kell elbírálni.

- (3) Az elismerését kérő által szándékosan okozott kár, továbbá az elismerését kérő szállítása során okozott kár megtérítése tárgyában az eljárást a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal főigazgatója által kijelölt kárbiztos folytatja le.
- (4) A befogadó központ vezetője az elismerését kérő bejelentését, illetve az elismerését kérővel szembeni igényét haladéktalanul továbbítja a kijelölt kárbiztosnak. Az eljárás azon a napon indul, amelyen a kárigény bejelentése a kárbiztoshoz megérkezett.
- (5) Az elismerését kérőt az eljárás során meg kell hallgatni; amennyiben a nyilatkozattételt az elismerését kérő megtagadja, ezt az iratokra fel kell jegyezni. A kártérítési eljárás során a legfontosabb eljárási cselekményeket, így különösen a kárigény bejelentését, a kár megfizetésére való felhívást, a bizonyítási eljárás során végrehajtott eljárási cselekményeket és a határozatokat írásban kell rögzíteni, az okirati bizonyítékokat a kártérítési ügy irataihoz csatolni kell.
- (6) Az elismerését kérőt a kártérítési eljárásban meghatalmazottja képviselheti. Meghatalmazást csak ügyvédnek vagy olyan jogi képviseleti jogosultsággal rendelkező más személynek lehet adni, aki a 10. § (1) bekezdésében foglaltak szerint ellenőrzés nélküli kapcsolattartásra jogosult.
- (7) A meghatalmazott
- a) jelen lehet az elismerését kérő és a tanú meghallgatásán, amelynek időpontjáról az eljárási cselekmény napját megelőző nyolc munkanappal írásban értesíteni kell,
 - b) az ügy iratait megismerheti, továbbá
 - c) jogosult tanú meghallgatását, illetve egyéb bizonyíték beszerzését kezdeményezni.
- (8) A kártérítési eljárás során az elismerését kérő jogosult az anyanyelvének vagy bármely más olyan nyelvnek a használatára, amelyet megért és amelyen képes magát megértetni. Szükség esetén a tolmács kirendeléséről a befogadó központ vezetője gondoskodik.

29. §

- (1) A kártérítési eljárást a megindításától számított harminc napon belül le kell folytatni. Bonyolult megítélésű ügyben a kárbiztos az eljárást további harminc nappal meghosszabbíthatja, kivéve, ha az elismerését kérő az eljárás megindításától számított harminc napon belül szabadul.
- (2) A kárbiztos a kártérítés tárgyában határozattal dönt, amelynek tartalmaznia kell
- a) a káresemény helyét, a kárbiztos nevét, az ügy számát,
 - b) az elismerését kérő természetes személyazonosító adatait,
 - c) a kártérítés összegét, az elismerését kérőt terhelő kártérítés esetén a megfizetés alóli mentesítésre vagy részletfizetésre vonatkozó rendelkezést,
 - d) a harmincnapos teljesítési határidőt,
 - e) a jogorvoslati lehetőségre történő felhívást, valamint
 - f) a határozat meghozatalának helyét, idejét, a kárbiztos aláírását és bélyegzőlenyomatot.
- (3) A határozatot a jelen lévő elismerését kérő előtt szóban ki kell hirdetni, és az elismerését kérővel, valamint meghatalmazottjával a kihirdetést követő három munkanapon belül írásban is közölni kell. A határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. Az elismerését kérő, illetve meghatalmazottja az írásba foglalt határozat kézhezvételétől számított harminc napon belül keresettel fordulhat az őrizet helye szerint illetékes bírósághoz. Ha az elismerését kérő a határozatot nem veszi át, azt a kihirdetés napján közölni kell tekinteni. Az írásbeli határozat átvételének megtagadását az iratra fel kell jegyezni.
- (4) Ha az elismerését kérő és meghatalmazottja a befogadó központ fenntartójának írásbeli nyilatkozatot tesz arról, hogy a keresetindítási jogával nem él, és a határozatot tudomásul veszi, a teljesítési határidőt a nyilatkozat kézhezvételét követő naptól kell számítani. Ha az elismerését kérő, illetve meghatalmazottja nem tesz nyilatkozatot, de nem él keresettel, a teljesítési határidő kezdő napja a kereset benyújtására nyitva álló határidő leteltét követő nap.
- (5) Az elismerését kérő a kártérítési felelősségének megállapítása esetén a kár megtérítése alól részben vagy egészben mentesíthető, ha

a) a kárt nem bűncselekmény elkövetésével, vagy nem vagyoni előny megszerzése érdekében okozta, avagy a károkozás bűncselekmény elkövetése miatt következett be, de az elismerését kérő jogai védelmében jogszerűen járt el, vagy

b) letéti pénzzel, jövedelemmel, illetve vagyonnal nem rendelkezik.

(6) Ha a kártérítés az elismerését kérőtől nem hajtható be, a tartozást be nem hajtható követelésként el kell engedni. A kárt egészben vagy részben a befogadó központ fenntartója viseli, ha a be nem hajtható kártérítés elengedésére, illetve a teljes vagy részbeni megfizetés alóli mentesítésre került sor.

(7) Az elismerését kérő javára jogerősen megítélt kártérítést a teljesítési határidőn belül az elismerését kérő letétjében kell elhelyezni. Ha az elismerését kérő a teljesítési határidő letelte előtt szabadul, a jogerősen megítélt kártérítést az elismerését kérő választása szerint szabadulásakor meg kell téríteni vagy az általa megjelölt személynek ki kell fizetni.

(8) Ha az elismerését kérő a kártérítés tárgyában hozandó határozat meghozatala előtt szabadul, a kártérítési eljárást meg kell szüntetni. Ebben az esetben az elismerését kérő, illetve a befogadó központ fenntartója a kártérítési igényét közvetlenül a bíróság előtt érvényesítheti.

3. A menekültügyi óvadék szabályai

30. §

A menekültügyi óvadék (a továbbiakban: óvadék) összegét a menekültügyi hatóság az elismerését kérő személyi és vagyoni körülményeire tekintettel állapítja meg. Az óvadék összege nem lehet kisebb 500 eurónál és nem haladhatja meg az 5000 eurót.

31. §

(1) Az óvadékot a menekültügyi hatóságnál készpénzben, az óvadék elrendeléséről szóló döntés közlésével egyidejűleg kell letenni.

(2) A készpénzben letett óvadékot euróban, vagy – az óvadék letételének napján a Magyar Nemzeti Bank által közzétett hivatalos árfolyamon átszámított értékben – magyar forintban (HUF) vagy amerikai dollárban (USD) lehet letenni. A letett óvadékot a menekültügyi hatóság vezetője által kijelölt letétkezelő elkülönített letéti számlán kezeli. A letett óvadék után a menekültügyi hatóság kamatot nem fizet, őrzési díjat és kezelési költséget nem számít fel.

(3) Ha az elismerését kérővel szemben az óvadék letételét megelőzően menekültügyi őrizetet rendeltek el, ezt követően azonban a menekültügyi hatóság a rendelkezésre állást óvadék letételével biztosítottak látja és óvadék letételét rendeli el, az óvadék letételét követően a menekültügyi őrizetet azonnal meg kell szüntetni.

32. §

Az óvadék készpénzben történő megfizetése esetén a három példányban kiállított átvételi elismervényen fel kell tüntetni

a) a befizetés jogcímét (menekültügyi óvadék),

b) az óvadék összegét számmal és betűvel,

c) az óvadék pénznemét,

d) az óvadék nyilvántartási tételszámát,

e) a befizetés időpontját,

f) az óvadék letételét megállapító határozat számát,

g) az óvadékot letevő természetes személyazonosító adatait, továbbá

h) ha a letevő nem azonos azzal a személlyel, akinek az érdekében az óvadékot letették, ez utóbbi személy nevét, lakcímét, szálláshelyét, vagy tartózkodási helyének címét, valamint a személyazonosságának igazolására szolgáló okmány számát.

33. §

(1) A menekültügyi hatóság az óvadék készpénzben történő megfizetését a pénz átvételével egyidejűleg az átvételi elismervény egy példányának az elismerését kérő részére történő átadásával igazolja. A menekültügyi hatóság az átvételi elismervényt annak átadásakor az aláírásával és a menekültügyi hatóság hivatalos bélyegzőjének lenyomatával látja el.

(2) Az óvadék megfizetésének időpontjaként az (1) bekezdés szerinti átvételi elismervény kiállításának időpontját kell tekinteni.

34. §

(1) A menekültügyi hatóság a letett óvadékot a menekültügyi eljárás jogerős befejezését követően haladéktalanul kiutalja.

(2) A megfizetett óvadék kiutalása postai megküldéssel, a menekültügyi hatóság általi személyes átadással, vagy banki átutalással történhet.

(3) Eltérő rendelkezés hiányában a menekültügyi hatóság az óvadékot az elismerését kérő részére utalja ki. Ha az elismerését kérő teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt nyilatkozatában az óvadék más személy részére történő kiutalását kéri, az óvadékot a nyilatkozatban megjelölt személynek kell kiutalni, feltéve, hogy az e személy nevét és bankszámlaszámát tartalmazó nyilatkozatát az elismerését kérő a kiutalásig a menekültügyi hatóságnak eljuttatta.

35. §

(1) A menekültügyi hatóság az óvadékot az annak átvételére jogosult részére külön határozat meghozatala nélkül, az óvadék visszaadásáról rendelkező jogerős határozat alapján – az elismerést kérő által letett pénznemben – utalja ki.

(2) Ha az óvadék kiutalása banki átutalással történik, a kiutalásra az átutalással kapcsolatos költségekkel csökkentett összegben kerül sor.

36. §

(1) Az elismerését kérő által letett óvadék Magyar Államra szállását a menekültügyi hatóság határozatban állapítja meg. A vagyonszállást megállapító határozat a menekültügyi eljárás befejező döntéssel együtt támadható meg. Amennyiben a menekültügyi hatóság az elismerését kérőt menekültként ismeri el a vagyonszállásról szóló döntéssel szembeni jogorvoslatra a Tv. 53. §-ában foglaltak megfelelően alkalmazandók.

4. Záró rendelkezések

37. §

Ez a rendelet 2013. július 1-jén lép hatályba.

38. §

(1) E rendelet a nemzetközi védelmet kérelmezők befogadására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 2013. ... -i 2013/.../EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.

(2) E rendelet az egy harmadik országbeli állampolgár, vagy egy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló, 2013. ... -i .../2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 28. cikke végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.

Dr. Pintér Sándor
belügyminiszter

A menekültügyi őrizetben lévő elismerését kérő birtokában tartható tárgyak

1. Tisztasági felszerelések: tisztálkodási eszközök (szappan, fésű, hintőpor, krém, sampon, stb.), fogápolási eszközök, izzadásgátló szerek (kivéve: hajtógázzal töltött palack, pumpával működő dezodor), körömápolási cikkek (körömcsipesz, olló kivételével), ruha- és cipőápolási eszközök (varrókészlet kivételével), törölköző, zsebkendő, mosó- és öblítőszer (mosás idején, egyébként a hálókörleten kívül, személyenként elkülönítve tárolva), borotvahab, ún. felpengés borotva, elemes borotva (borotválkozás idején, egyébként a hálókörleten kívül tárolva), vatta, tampon, egészségügyi betét, hajcsavarók és csipeszek, hajháló, zuhanysapka.
2. Ruházati anyagok: saját tulajdonú alsó- és felsőruházat, lábbeli, papucs.
3. Kizárólag szobahőmérsékleten is tárolható - élvezeti és tápértékében, valamint organoleptikus tulajdonságaiban nem károsodó - élelmiszerek, étkezési eszközök: csomagban beküldhető élelmiszerek, filteres tea, kávé granulátum (papírzacskóban), édesítő szerek, nem visszaváltható műanyag flakonos kiszerelésű üdítő italok, savanyúságok, kompótok (műanyagban tárolva), füstölt, sovány tejtermékek, illetve hűtés nélkül is tárolható ún. féltartós tejkészítmények, ételízesítők, kiskanál (mokkás), pohár (műanyag), ételtartó doboz és táska.
4. Dohányárúk: cigaretta, szivar, dohány, szipka, pipa (gyufa, öngyújtó kivételével).
5. Írószerek, papíráruk: levelezéshez szükséges eszközök, zseb- és kártyanaptár, családi fényképek, levelek, iratok, könyvek, napilapok, folyóiratok.
6. Egyéb használati tárgyak: vallásgyakorláshoz szükséges könnyű, kisméretű kegytárgyak, elemmel működtethető zsebrádió, fülhallgató, hordozható, elemmel működtethető televíziókészülék, karóra, szemüveg, kontaktlencse, tartalék elemek (zárkán kívül tárolva), kártya, sakk és egyéb játék, melyek tárolása, működtetése az őrzés biztonságát nem zavarja.
7. Gyógyszerek, gyógyászati segédeszközök: az egészségügyi szolgálat által írásban engedélyezett gyógyszerek és gyógyászati segédeszközök, vitaminok, tápszerek az orvos engedélyével.

TERVEZET!

A belügyminiszter

.../2013. (...)

B M r e n d e l e t e

egyes migrációs, illetve menekültügyi tárgyú miniszteri rendeletek jogharmonizációs célú módosításáról

A szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi I. törvény 86. § (2) bekezdés *c)* pontjában, valamint a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény 111. § (4) bekezdésében, a 2. alcím tekintetében szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi I. törvény 86. § (2) bekezdés *b)* pontjában, valamint a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény 111. § (4) bekezdésében,

a 3. alcím tekintetében a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény 93. § (3) bekezdés *a)* pontjában kapott felhatalmazás alapján,

az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 37. § *h)* pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva – az 1. és a 2. alcím tekintetében az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 12. § *a)* pontjában meghatározott feladatkörében eljáró közigazgatási és igazságügyi miniszterrel egyetértésben – a következőket rendelem el:

1. A kitoloncolás végrehajtásának szabályairól szóló 26/2007. (V. 31.) IRM rendelet módosítása

1. §

A kitoloncolás végrehajtásának szabályairól szóló 26/2007. (V. 31.) IRM rendelet 8. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„8. § (1) A légi úton történő kitoloncolás feltételeinek megteremtése során, illetve annak foganatosításakor a 2004/573/EK tanácsi határozatot, ideértve annak mellékletét is, az ebben az alcímben foglalt rendelkezések figyelembevételével kell alkalmazni.

(2) Légi úton történő kitoloncoláshoz lehetőség szerint közvetlen légi járatot kell igénybe venni.

(3) A Harmtv. végrehajtásáról szóló 114/2007. (V. 24.) Korm. rendelet 142. § (5) bekezdése szerinti intézkedések körében a Hivatal megvizsgálja, hogy rendelkezésre áll-e a harmadik államok kiutasított állampolgárainak két vagy több tagállam területéről történő kitoloncolására szolgáló közös légi járatok szervezéséről szóló, 2004. április 29-i, 2004/573/EK tanácsi határozat alapján szervezett közös légi járat.”

2. §

A kitoloncolás végrehajtásának szabályairól szóló 26/2007. (V. 31.) IRM rendelet 9. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Ha a harmadik országbeli állampolgár légi úton történő kitoloncolásához közvetlen légi járat igénybevételére nincs lehetőség, de a kitoloncolás végrehajtása a légi úton történő kiutasítás céljából történő átszállítás eseteiben biztosított segítségnyújtásról szóló, 2003. november 25-i, 2003/110/EK tanácsi irányelv rendelkezéseinek alkalmazására köteles állam területén történő átszállítással (e § alkalmazásában a továbbiakban: légi átszállítás) biztosítható, a Hivatal ehhez az adott állam (a továbbiakban: felkért állam) kijelölt hatóságának hozzájárulását kéri.”

3. §

A kitoloncolás végrehajtásának szabályairól szóló 26/2007. (V. 31.) IRM rendelet 13. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„13. § (1) Ez a rendelet

a) a légi úton történő kiutasítás céljából történő átszállítás eseteiben biztosított segítségnyújtásról szóló, 2003. november 25-i 2003/110/EK tanácsi irányelvnek, valamint
b) a harmadik országok illegálisan tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló, 2008. december 16-i 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 8. cikk (5) bekezdésének való megfelelést szolgálja.

(2) Ez a rendelet harmadik államok kiutasított állampolgárainak két vagy több tagállam területéről történő kitoloncolására szolgáló közös légi járatok szervezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/573/EK tanácsi határozat végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.”

2. Az idegenrendészeti eljárásban elrendelt őrizet végrehajtásának szabályairól szóló 27/2007. (V. 31.) IRM rendelet módosítása

4. §

Az idegenrendészeti eljárásban elrendelt őrizet végrehajtásának szabályairól szóló 27/2007. (V. 31.) IRM rendelet 20. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Ha az őrizet foganatosításának tartama alatt előzetes letartóztatás, szabadságvesztés, büntetőeljárásban elrendelt elzárás, ideiglenes kiadatási vagy ideiglenes átadási letartóztatás, kiadatási vagy átadási letartóztatás, illetőleg szabálysértési eljárásban kiszabott elzárás vagy pénzbírság átváltoztatása folytán kiszabott elzárás végrehajtása érdekében értesítés érkezik, az érkezés napján az őrizetet meg kell szakítani és erről az őrizetet elrendelő idegenrendészeti hatóságot, továbbá az őrizet meghosszabbításáról rendelkező bíróságot haladéktalanul értesíteni kell.”

3. A menekültügy szervezeti rendszeréről szóló 52/2007. (XII. 11.) IRM rendelet módosítása

5. §

A menekültügy szervezeti rendszeréről szóló 52/2007. (XII. 11.) IRM rendelet 1. § (2) bekezdés e) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A Hivatal a menekültügyi feladatai keretében)

„e) működteti és felügyeli a befogadó állomást és menekültügyi őrzött befogadó központot (a továbbiakban: befogadó központ);”.

6. §

A menekültügy szervezeti rendszeréről szóló 52/2007. (XII. 11.) IRM rendelet a következő 4/A. §-sal egészül ki:

„4/A. § (1) A befogadó központ vezetőjét a Hivatal főigazgatója nevezi ki.
(2) A befogadó központban foglalkoztatottak kormánytisztviselők és közalkalmazottak.
(3) A befogadó központ napi huszonnégy órában folyamatosan működik.
(4) A befogadó központban
a) egészségügyi szolgálat,
b) szociális szolgálat,
c) ételmezési szolgálat, valamint
d) fegyveres biztonsági őrség
működik.”.

7. §

A menekültügy szervezeti rendszeréről szóló 52/2007. (XII. 11.) IRM rendelet 5. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„5. § A 2001/55/EK tanácsi irányelv, valamint a 2011/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv alapján a nemzeti kapcsolattartó pontra háruló feladatokat Magyarország Európai Unió mellett működő Állandó Képviselte (a továbbiakban: Állandó Képviselet) látja el.”.

8. §

A menekültügy szervezeti rendszeréről szóló 52/2007. (XII. 11.) IRM rendelet 8. § (1) bekezdése helyébe a következő bekezdés lép:

„(1) E rendelet – a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvénnyel, valamint a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény végrehajtásáról szóló 301/2007. (XI. 9.) Korm. rendelettel együtt – a következő közösségi jogi aktusoknak történő megfelelést szolgálja:

a) a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek tömeges beáramlása esetén nyújtandó átmeneti védelem minimumkövetelményeiről szóló, 2001. július 20-i, 2001/55/EK tanácsi irányelv 27. cikke;
b) a menekültstátusz megadására és visszavonására vonatkozó tagállami eljárások minimumszabályairól szóló 2005. december 1-i 2005/85/EK tanácsi irányelv 4. cikk (1) bekezdése, 8. cikk (2) bekezdés c) pontja, 13. cikk (3) bekezdés a) pontja, 17. cikk (4) bekezdése;
c) a harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról szóló, 2011. december 13-i, 2011/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 36. és 37. cikke.”

9. §

Hatályát veszti a menekültügy szervezeti rendszeréről szóló 52/2007. (XII. 11.) IRM rendelet 8. § (2) bekezdés *b)* pontja.

4. Záró rendelkezések

10. §

Ez a rendelet 2013. július 1-jén lép hatályba.

Dr. Pintér Sándor
belügyminiszter

Egyetérttek:

Dr. Navracsics Tibor
közigazgatási és igazságügyi miniszter

INDOKOLÁS

1. A Közös Európai Menekültügyi Rendszer megteremtésének elősegítése érdekében szükséges az uniós irányelvek és rendeletek módosításának megfelelően a hazai migrációs és menedékjogi szabályozást is átalakítani annak érdekében, hogy Magyarország eleget tehessen az uniós jogból fakadó kötelezettségeinek. A Közös Európai Menekültügyi Rendszer második szakaszának kiépítése 2013 első félévének végére következik be, de a korábbi uniós minimumszabályok felülvizsgálata már számos esetben konkrét eredményeket hozott. A menekültügyi csomag irányelvei közül elsőként a harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról szóló, 2011. december 13-i 2011/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (az ún. Kvalifikációs Irányelv) került elfogadásra, amelynek átültetésének határideje 2013. december 21-én jár le. Szükséges ezért a benne foglalt szabályoknak történő megfelelés érdekében a vonatkozó hazai jogszabályok megfelelő módosítása. A magyar menekültügyi jogszabályok nagyrészt megfelelnek a Kvalifikációs irányelv rendelkezéseinek, így a javasolt módosítások elsősorban pontosító jellegűek.

A Közös Európai Menekültügyi Rendszer kiépítése keretében politikai megállapodás született további uniós jogszabályokról. Kihirdetésük – technikai okokból – még nem történt meg, de szövegükben a társ-jogalkotók politikai megállapodást értek el, azok véglegesnek tekinthetők, így indokolt, hogy rendelkezéseikre figyelemmel valósuljon meg a hatályos magyar menekültügyi jogszabályok felülvizsgálata. Ezek a következő uniós jogi aktusok:

Az Európai Bizottság 2008 (815) számú végleges javaslata a nemzetközi védelmet kérelmezők befogadására vonatkozó szabályok megállapításáról a menedékkérők befogadása minimumszabályainak megállapításáról szóló, 2003. január 27-i, 2003/9/EK tanácsi irányelv (a továbbiakban: Befogadási Irányelv) átdolgozása. Az Európai Bizottság 2008 (820) számú javaslata az egy harmadik ország állampolgára, illetve hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló (átdolgozott 343/2003/EK rendelet, a továbbiakban: Dublini Rendelet).

2. Az európai uniós követelményeknek történő megfelelés biztosítása érdekében indokolt a hazai szabályozás korrekciója. Erre tekintettel 2013. során a menekültügyi jogszabályok átfogó, jogharmonizációt célzó áttekintése és módosítása valósul meg. A hazai szabályozás kapcsán leginkább a befogadás anyagi feltételeivel és különösen a menedékkérők őrizetével kapcsolatosan merültek fel a szabályozás módosítására vonatkozó igények, amelyek egy részét a menekültügyi, illetve a migrációs jogszabályok 2012. évi CLXXXI. törvénnyel megvalósított módosítása rendezte. A Bizottság állásfoglalására, és az Európai Unió Bírósága C-357/09. számú (Kadzoev) ügyben hozott ítéletének (különösen az ítélet 45. pontjának) megállapításaira tekintettel szükséges a menekültügyi jogszabályok átfogó felülvizsgálata során – a legutóbbi jogszabály-módosítás alkalmával megerősített garanciákat megőrizve – a menekültügyi őrizet bevezetése, feltételeinek rögzítése törvényi szinten. Az európai uniós követelményekre figyelemmel a menekültügyi őrizet önálló jogintézményként való bevezetése szükséges, mely megfelelő jogalapot hoz létre a menedékkérők őrizetbe vételére vonatkozóan. A menedékkérők őrizetére vonatkozó szabályokat, az őrizet sajátos jellegére és nagyrészt eltérő céljára tekintettel, az idegenrendészeti szabályozástól világosan el kell különíteni. A menekültügyi őrizet szabályait az átdolgozott befogadási irányelv rendelkezéseire figyelemmel szükséges meghatározni. A befogadási irányelv a korábbi uniós szabályozásnál jóval részletesebben rögzíti az őrizet szabályait, jelentősen erősíti a kérelmezőket

megillető garanciákat. Előírja az őrizet alternatíváinak (kijelölt helyen való tartózkodás, jelentkezési kötelezettség, vagy pénzügyi garanciavállalás) jogszabályban rögzítését, meghatározza az őrizet elrendelésének okait, továbbá az őrizet maximális időtartamát, valamint a kapcsolódó, az uniós joggal összhangban lévő eljárási garanciáknak a rögzítésére is sor kerül. Az őrizet időtartamának lényegesen rövidebbnek kell lennie, mint az idegenrendészeti eljárásban elrendelt őrizetnek. A menekültügyi őrizetet a jelenlegi őrzött szállásoktól eltérő és speciális elhelyezési körülményeket (épületen belül szabad mozgás, művelődési és sportolási lehetőségek) biztosító intézményben kell végrehajtani. A menedékkérők engedély nélküli távozása és a menekültügyi eljárással való visszaélés magas arányára tekintettel szükséges a menekültügyi őrizet mielőbbi, 2013. július 1-jei bevezetése.

3. A menekültügyi őrizet elrendelésére a szükségesség és arányosság vizsgálatát követően kerülhet sor. A menekültügyi őrizet csak akkor rendelhető el, ha a törvényben meghatározott cél elérése más eszközzel nem biztosítható. A rendelkezésre állást biztosító intézkedéseket, mint a menekültügyi őrizet alternatíváinak alkalmazását minden egyes esetben mérlegelni kell, annak érdekében, hogy a menedékkérők őrizetbe vételére ne automatikusan kerüljön sor, hanem csak akkor, ha a törvényben meghatározott cél elérése más eszközzel nem biztosítható. A menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény 93. § (3) bekezdésének szövegén az egyes rendészeti tárgyú törvények módosításáról szóló T/11207. számú törvényjavaslat 107. §-ával átvezetni kívánt módosítás nyomán felhatalmazást kap az idegenrendészetért és menekültügyért felelős miniszter, hogy a menekültügyi óvadék összegének mértékével, az óvadék letételével összefüggő eljárási szabályokkal, valamint kezelésével kapcsolatos rendelkezéseket, továbbá a menekültügyi őrizet végrehajtására vonatkozó szabályokat meghatározza.

4. A kiszámíthatóság, jogbiztonság és egységes jogalkalmazás érvényre juttatása érdekében meg kell határozni a menedékkérők rendelkezésre állását biztosító intézkedések részletes szabályait. A rendelet tartalmazza a menekültügyi őrizetre vonatkozó szabályok egyértelmű és részletes rögzítését, elősegítve ezzel az őrizetbe vett menedékkérők jogainak maximális érvényesülését, valamint a hatékony hatósági feladatellátást. A végrehajtási szabályok az idegenrendészeti őrizethez képest speciális, kevésbé korlátozó szabályokat állapítanak meg, amely előírások figyelemmel vannak a Befogadási Irányelv által is megfogalmazott követelményekre, különös tekintettel a különleges bánásmódot igénylő személyek helyzetére. Ezen eltérések különösen az alábbi területeken nyilvánulnak meg:

- a menekültügyi őrizeti rezsim a befogadó központon belül a lehető legkisebb mértékben korlátozza az őrizetbe vett személyek jogait (pl. pihenőidő alatt is nyitott lakóhelyiségek, korlátozás nélküli csomag- és levélküldés, illetve -fogadás, felügyelet nélküli kapcsolattartás);
- a menekültügyi őrizet végrehajtása során elérhető szociális asszisztencia azonos minőségű a befogadó állomásokon biztosítottal, egyes szempontok szerint meg is haladja azt, tekintettel az őrizeti körülményekre.

A rendelet szabályozza továbbá a menekültügyi óvadék letételével és kezelésével kapcsolatos eljárásrendet valamint részletszabályokat, pontosan meghatározva az óvadék visszaadásának és esetleges átszállásának körülményeit.

A kitoloncolás végrehajtásának szabályairól szóló 26/2007. (V. 31.) IRM rendelet módosítása az uniós jogszabályoknak való maradéktalan megfelelés érdekében szükséges, tekintettel arra, hogy indokolt meghatározni a harmadik államok kiutasított állampolgárainak két vagy több tagállam területéről történő kitoloncolására szolgáló közös légi járatok szervezéséről szóló, 2004. április 29-i, 2004/573/EK tanácsi határozat végrehajtásához, kiemelten a határozat mellékletét képező a légi

úton történő közös kitoloncolásokra vonatkozó biztonsági rendelkezésekre vonatkozó közös iránymutatás alkalmazására vonatkozó rendelkezést.

Az idegenrendészeti eljárásban elrendelt őrizet végrehajtásának szabályairól szóló 27/2007. (V. 31.) IRM rendelet módosítása a büntetőeljárásban elrendelhető személyes szabadságkorlátozást érintő intézkedések felsorolásának pontosítását célozza a hatályos normáknak megfelelően.